

יהדות, זכויות אדם וזכויות אזרח

היוזמה – מרכז לידע ולמחקר בחינוך
האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

זכויות אדם

"בצלם אלוהים ברא אותם" (בראשית א)

משפחה	חרות	קנין	כבוד (שיוון)	חיים	שבע מצוות בני נח
-------	------	------	-----------------	------	------------------

"ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות יט)

קהילה ועם	קדושה	תרי"ג מצוות
-----------	-------	-------------

אמר לפניו: רבונו של עולם הודיעני היאך היא ההלכה? (ירושלמי סנהדרין ד)

אין חכמה ואין עצה ואין תבונה נגד ה'	גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה	פיקוח נפש דוחה שבת	יהרג ואל יעבור
--	---	--------------------	----------------

מזכויות אדם לזכויות אזרח

זכויות אזרח

- משפחה
- שכנים – חצר – בית משותף
- מבוי
- עיר
- מדינה

אחיר

- "וחי אחיר עמך". (ויקרא)
- הלל הזקן: מה ששנוא עליך לא תעשה לחברך.
- רבי עקיבא: ואהבת לרעך כמוך. זהו כלל גדול בתורה.
- בן עזאי אומר "זה ספר תולדות אדם". זה כלל גדול מזה.

זכויות אדם

- חיים
- כבוד (שוויון)
- חרות
- קנין
- משפחה

מן השכונה אל המדינה

מדינה

מדינה ריאלית

שותפות במשטר
דמוקרטי

הגנה על זכויות
הפרט והקהילה

השפעה על הצביון
הציבורי

מדינה אידיאלית

הנהגה נבחרת
(דמוקרטיה)

משפט התורה ודין
המדינה

זכויות מיעוטים

מדינה אוטופית

מלך מבית דוד
(משיח)

מקדש (הנהגת
התורה)

שלום (מחיית
עמלק)

זכויות אזרח: בין ישראל לעמים

מהשטעטל למדינה

יציאת מצרים - חרות

מתן תורה – עליונות החוק

מאלדד ומידד ועד נבות –
תרבות הביקורת

בית שמאי ובית הלל -
תרבות המחלוקת

הליברליזם האירופי

מלוכה

פיאודליזם

מדינה ריכוזית

ליברליזם

בימים ההם אין מלך בישראל, איש הישר בעיניו יעשה (שופטים)
והיה ה' למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד (סיום התפילה)